

Přepis rozhovoru

Můžeš mi říct, jak dlouho jsi byla nezaměstnaná, nebo co jsi vlastně dělala po skončení školy?

No, tak to už je dva roky, co jsem byla nezaměstnaná, teďka už teda pracuju v jedné mezislovce. No, tenkrát to bylo asi tak půl roku, Já jsem dodělala vlastně vysokou, studovala jsem filozofii a religionistiku, takový dost blbý obory, to člověk pochopí pak na konci studia a ... no a během studia jsem chodila na různé brigády a měla jsem různé aktivity... já nevím, jsem dělala s mentálně postiženýma něco a takový různé věci, co se naskytly, ale vlastně jsem si, což byla teda vlastně asi moje blbost, tak jsem si během toho studia nesnažila najít nějakou praxi, teda jako opravdovou, i když jsem třeba někde dělala, tak jsem na to víceméně kašlala, zkrátka jsem tak nějak studovala, protože mě to tak nějak bavilo za začátku to studium a potom ke konci jsem teda už spěchala, protože mě to přišlo takový neužitečný a pořad do kola to stejný. A tak jsem to tak nějak rychle dodělala potom ke konci a začala jsem pak nějak vlastně až potom hledat práci.

Takže ty brigády co jsi dělala během studia tedy nebyly vůbec v oboru?

No, nebyly v oboru, ono co chceš taky dělat v oboru religionistika – filozofie? V tom se nic moc dělat nedá, akorát se dá snažit třeba někde... jako... ta obory jsou tak nějak neužitečný nebo... z hlediska nějaké budoucnosti... že je to jen hrozně málo lidí, kteří se pak třeba rozhodnout tam dělat doktorandy... nevím, nějak mě to nalákalo, nebo jsem si nějak nevěřila, že bych byla nějak schopná se dlouhodobě věnovat nějak vědě, takže to ne, no. No víceméně jsem taky žila u rodičů skoro celý studium a.. takže jsem měla ňuká zázemí, takže mě to ani nenutilo k tomu si nějak hledat ňakou práci. Takže jsem vždycky měla akorát ňáký ty brigády.

A můžeš mně říct, jaký to bylo když jsi tu školu skončila, jestli to byla nějaká náhlá změna, nebo jak se změnil ten tvůj každodenní život?

No jasně že to byla změna, já už jsem ke konci si třeba říkala, že už si budu hledat práci a tak jsem se aji dívala třeba na internet nebo takhle, ale ty nabídky byly nějaký nijaký, jak se mě zdálo a pak jsem měla dopisovat diplomku a učit se na státnice, tak jsem vlastně ani neměla čas něco si pořádně hledat, jo. Takže jsem na to tak nějak rezignovala na konci toho a všechno jsem to nechala až po té škole, takže jsem prostě udělala státnice a ještě jsem si udělala tak měsíc prázdniny a pak jsem tak nějak začla hledat všude možně, samozřejmě jsem se přihlásila na pracák a ..začala jsem hledat na internetu a kupovala jsem si ty inzertexpresy a všechno možný a tak, no. Člověk prvně jako vybírá ňuká lepší věci a říkání, tak mám vysokou, tak jsem začala zkoušet ty neziskovou ňuká, tak třeba jsem zkoušela ňáký na úřadě tady v Brně co měly ňáká místa a ty firmy jsem moc nechtěla, nějak mě nepřišlo, že by pro mě bylo to pravý, jako dělat v Niké komerční firmě, takže to jsem jako nechala a dělala jsem tady co byly ňáký...no...začala jsem postupně chodit postupně na ty konkurzy, no.

Můžeš mě teda říct, když člověk studuje a potom školu skončí a je nezaměstnaný, jak se mu změni třeba denní rozvrh?

No, tak jakejpak pevnej rozvrh? Když nemáš co dělat, tak máš spoustu volného času, i když je teda pravda, že já jsem třeba dělala různý příležitostný práce jako ...na černo...ale, ale, tak jako pro kamarádku jsem jednou cosi dělala a pomáhala jsem psát grant prostě v jedné neziskovce, protože jsem tam měla nějaký známý, takže jsem sem tam něco měla, takže jsem byla nějakým způsobem zaměstnaná, ale, ale jinak je to samozřejmě takový ubíjející, protože, člověk by si měl dávat...jako neměla jsem to tak, jako že vyloženě ráno vstanu a budu si něco hledat, ale tak nějak jsem se snažila dívat se na ten internet a chodit prostě na ty konkurzy a trochu jsem se taky snažila...do angličtiny jsem chodila, protože taky jsem během toho studia taky moc tu angličtinu nedělala, jenom nějaký povinný kurzy, co jsme měli ve škole. Takže jsem na tom byla docela bídně, tak jsem i v tomhle se snažila nějak... No a potom když jsem dělala třeba konkurzy někde, právě na těch úradech, tak tam už musíš aji něco umět, tam počítají s tím, že přijdeš a budeš obeznámen s nějakou tou problematikou, takže jsem pak třeba studovala nějaký ty materiály, co třeba chtěl ten úřad.

Jinak třeba jestli můžeš říct, jaký to bylo z hlediska tvých bývalých spolužáků, jestli jste se nějak setkávali a předávali si zkušenosti z té práce, nebo jaký oni získali zaměstnání a podobně...

No tak na té fildě je to hrozně podobný, ony ty obory jsou takový neperspektivní, takže...a my jsme se dost rozprchli, protože ti lidi nebyli ani všichni z Brna, ale z různých míst, takže třeba se vrátili do těch menších měst odkud jsou, někdo – každé dostudoval vlastně v jinou dobu, ale někdo šel třeba studovat to doktoranský a pak tam zůstal, nebo tam zůstal jenom nějak čas, ale u těch lidí jako z fildy, jako těch případů, že ty lidi dlouho hledají tu práci byla většina. Alespoň nejmíň tři měsíce jako každé tu práci hledal...

Takže myslíš, že je to taková trochu typická, nebo modelová zkušenost absolventa humanitních oborů, nebo teda filozofie řekněme...

No určitě, ty obory prostě nejsou zaměřeny nějak prakticky a ...takže co ...tam prostě přijdeš na ten úřad a řekneš studovala jsem religionistiku a filozofii tak jim tam prostě moc nabídnout nemůžeš. Pokud už někdo něco neměl na škole, nebo se nesnažil už to místo si vybudovat, tak jsme na tom byli podobně a pak už je to jenom o štěstí, kolik je těch nabídek a kdy se ti poštěstí, že tě zrovna vezmou.

Když jsi to teď srovnala s těma spolužákama z fildy, tak jak by to třeba vypadalo, kdybys to srovnala se svými vrstevníky třeba mimo okruh vysoké školy, třeba ze střední školy nebo tak, kteří mají zaměstnání, jaký třeba mají zaměstnání a jak se díváš na ten rozdíl, třeba z ostatními mladými lidmi, kteří třeba zaměstnání mají, když se třeba sejdete se spolužákama z gymplu, jestli vnímáš nějaký rozdíl...

No samozřejmě je to jinačí na těch oborech, kde třeba, když lidi z gymplu studovali medicínu a tady ty perspektivnější obory, tak tu práci našli asi snáz, jakoby rychleji, ale jako ty začátky vyly těžký u všech, třeba našli práci rychle, když byli třeba z nějaké stavárny, ale ten plat měli minimální, ale třeba co byli doktoři, tak museli hledat i po celé republice, a zvlášť ti co chtěli zůstat ve velkých městech, tak prostě...tam potřebují prachy v těch nemocnicích, kamarádce nabídli, že může jít pracovat zadarmo a tak. Takže bylo to pro ně taky těžký, ale asi lehčí v tom, že nemuseli tak hledat, že vlastně už byli někam nasměrovaní. To už taky záleží na typu člověka, že někteří byli takový průbojnější, tak ty práci měli...

A nevnímáš třeba nějaký řekněme negativní odstup těch úspěšných...

Já nevím, já jsem zase na tolik těch třídních srazů nechodila, že my jsem měli srazy hrozně často, třeba každé rok a už je to takový, že spoustu lidí od nás z gymplu měli už děti a rodinu a ty lidi, no tak už mě ani nelákalo tam chodit, takže když jsem byla nezaměstnaná, tak prostě co tam budeš, všichni budou vykládat jakou mají rodinu, jaký mají zaměstnání... a když seš nezaměstnaná, tak jsem ani neměla chuť tam chodit.

Když jsi byla nezaměstnaná, pomáhal ti někdo z hledáním práce, rodiče nebo kamarádi, příbuzní, známí, nebo jestli ses orientovala jenom na ten internet?

Tak rodiče určitě ne, ty se v tom vůbec nevyznají, ti mají nějaký svoje stálý zaměstnání... a... zase je úplně jinačí... mamka je doktorka a taťka je zas někde na učilišti, takže ti by mě nějak ani neuměli pomoci, ani v tom jejich oboru bych stejně nemohl a pracovat, takže to nešlo, takže spíš ti kamarádi, co na tom byli podobně jak já, co už měli třeba podobnou zkušenost, tak tak navzájem. Nebo jsem pomáhala těm kamarádům třeba s grantama nebo takový věci, tak že mně nabídli aji nějaký věci, částečně... nějaký práce, ale nebyly to takový stálý a bylo to za málo peněz. Takže hlavně ti kamarádi mě pomáhali.

Můžeme se ještě vrátit k té tvé rodině, tvoji rodiče teda pracují v jiných oborech než tys vystudovala, jsi říkala, že maminka je doktorka, tatínek učí někde, takže co ti třeba rodiče říkali na výběr té tvé profese, na výběr školy, poradili ti, doporučili ti to, nebo se naopak stavěli proti tomu? Co říkali třeba na to, že byla nezaměstnaná?

Ne, naši, až je to takový trochu blbý, tak byli vždycky hrozně tolerantní a vždycky nás nechali, ať si děláme co chceme a když jsem se rozhodla pro nějakou fildu, tak byli jenom rádi, že mě něco baví.

...takže tě podporovali...

jo, mě podporovali. A když jsem byla nezaměstnaná, tak samozřejmě nebili rádi, ale taky mě hrozně podporovali nebo se snažili mně v tom pomáhat... a co by mě... nemůžou mě...

Jestli teda trochu můžem se zdržet u té tvé rodiny, tak situace nezaměstnanosti je pro většinu lidí taky dost ekonomickéj problém, jak přežít a podobně, takže jestli můžeš nějak shrnout, jak jsi to vlastně měla z tohoto hlediska, jestli jsi teda bydlela u rodičů, nebo jak....

No, bydlela jsem ještě u rodičů vlastně, takže to bylo pro mě jednodušší, že jsem měla u nich zázemí a nemusela jsem dávat nějaké peníze za bydlení, že jsem vlastně u nich všechno měla, jídlo a takový věci, takže to bylo bezvadný... člověka to možná pak nenutí, že to není ta hrozná pro něho, když se má o něho někdo starat, takže to není tak hrozný, takže jsem byla vděčná za to... Takže až teďka bydlím vlastně sama, jsem se nějak... v podnájmu

Ještě by mě zajímalo, pokud by jsme se mohli ještě chvilku zdržet u té školy, jak třeba hodnotíš, ty už jsi teda vlastně říkala, že to humanitní vzdělání je takový nepraktický, takže skutečně myslíš, že z hlediska přípravy na povolání ti ta škola nic nedala, že ty kurzy nejsou vůbec prakticky orientovaný, že vás to takhle nepřipravilo...

Ne, tak to vůbec ne. No tak prostě ti profesori jsou zaměřeni na ten svůj obor a v tom si nějak bádají a zkoumají a jako co... je to nezajímá, že by měli někoho připravovat na něco... kdo si

prostě vybral tyhle obory, tak je má studovat a neskuhrat, že chce něco jinýho, takže tam jsem se naučila tak psát a aji v angličtině číst třeba, člověk se to naučí a z části to použije, ale není to nic extra praktickýho, že jo.

Hm, takže pracovat s tím textem a třeba i ten jazyk je ten hlavní vklad, co ste se tam naučili pro nákej praktickej život, nebo pro náký povolání.

No jo, to je třeba o tom, umět si ty věci zařadit do nákých souvislostí, hm...

Takže ještě k tomu průběhu hledání zaměstnání, můžeš popsat třeba nějaký případ, kdy jsi šla na nějaký konkurz a jak to probíhalo? Jestli jsi měla nějakou nabídku, nebo zaměstnání, který jsi chtěla získat?

Jo, vždyt já jsem těch konkurzů obešla strašně moc, no. Tak prvně jsem od těch neziskovek, tak ty neziskovky tam nebyl žádný výběr, tady je jich hrozně málo. Já nevím, já jsem byla tenkrát ve dvou nebo kde...a ještě je to tak jako různorodě zaměřený, jo prostě každá je trošku jiná, pak jsem byla teda na úřadě na jednom konkurzu a pak jsem teda začala chodit i do těch firem, když už jsem nevěděla. To bylo samozřejmě ještě těžší než v těch neziskovkách, tam to má snad několik, ještě víc kol, než byly na tom úřadě, tam to byly dvě...Nevím, no tak na tom úřadě jsem se musela naučit náký, to byl úřad školství, prostě jsem nastudovala náký materiály nebo dokumenty, co oni měli na těch svých stránkách, a to mělo vlastně dvě kola, to bylo písemný, náká ta zkouška, tam sem se jako něco naučila, to dopadlo celkem dobře, protože jsem měla dost času se to naučit a byla jsem zvyklá, se nějak jako to, připravovat ještě ze školy. No a pak jsem byla na tom osobním pohovoru, no. Tak to si myslím že tam nakonec vzali nějaký starší lidi co měli praxi a na těch úřadech to myslím aji tak chodí, že tam jde hrozně o známosti a oni tam dopředu už mají prostě někoho, někoho známýho už mají vybranýho, vždyt se to tak aji říká, že ty konkurzy se dělají tak na oko, nevím...Je to nevýhoda vlastně, že nemám žádnou praxi, takže co jim mám nabídnout. Vždycky pro ně asi bude lepší někdo, kdo už tam pracoval, nebo tak podobně. Ty zkušenosti z těch pohovorů, nevím, no... prostě člověk se ze začátku je to hrozně nepříjemný, když se musíš naučit nějak sebezprezentovat a říkat věci, který třeba ani neumíš, ale aby to dobře vypadalo. Já jsem to samozřejmě ze začátku nějak neuměla, bylo mi to nepříjemný, ale pak už si zvykneš. Je to taková rutina, víš...No tak já nevím, jestli chceš vědět ještě něco konkrétněji.

No tak nemusíme se bavit, že jsi šla do firmy xy, to není třeba tak důležitý přesně, ale jestli, spíš mě zajímá, jestli, když jsi měla nákou zkušenost těch konkurzů, kde tě třeba odmítnuli, jak se to projevilo ve tvé motivaci hledat zaměstnání, nebo na tvé sebevědomí, nebo jaký to bylo.

No jasně to je hrozný. To si pamatuju že dělali třeba kamarádky předtím, nebo nácí známí, já jsem to viděla i na nich. Třeba ty tři měsíce není tak hrozný, čtyři, pořád si říkáš, že tak dlouho to hledá každej...když to potom potká tebe tak...tak vidíš že to je, že ty tři měsíce už jsou strašně moc, jak se ti to nedaří, jak tě všude odmítají, hrozně často aji to chování těch firem, že ti nedají prostě ani vědět, že tam musíš pak volat sám, jak to jako dopadlo. Tak jasně, to je pak strašně nepříjemný. Je to takový napůl, že sice seš už zvyklej, že už tam chodíš na ty konkurzy a víš jak na to, ale zároveň seš z toho hrozně unavený a tak, no...

A myslím si že to je skutečně dost těžký když člověk takhle hledá práci a chodí na ty konkurzy, spíš jestli mně ještě můžeš říct...ty jsi hledala tu práci napřed v těch neziskovkách...

No já jsem pak hledala všude možně...

...jakýs měla třeba představy ohledně platu, nebo tak něco...

Ani ne, to jsem na to teda vůbec nemyslela. Tak to možná taky tím, že jsem pořád bydlela u těch rodičů a tak taky jsem si říkala, že si nemůžu vyskakovat, no že mně de o to, abych prostě měla praxi a taky místo a ty peníze už byli vedlejší, jo, že mě by stačilo... No pak jsem ještě byla taky, vlastně jak jsem byla na tom úřadě zapsaná, víš, tak oni mě tam nabídli takovou tu praxi, jak jako máš ňákou takovou tu stáž a to jsem dělala dokonce potom na Úřadě práce prostě s nezaměstnanýma jeden čas... a to bylo strašný a tak nepřipravený ze strany těch úřadů, že oni sice prostě nabídli to místo, ale já jsem tam neměla fakt prostě skoro co dělat, jo. Neměla jsem tam ani vlastní místo a počítač a nic, tak jsem tam dělala takovou holku pro všechno a dost často nebylo vůbec co dělat a tak jsem toho nechala. To bylo takový nedomyšlený...

A co myslíš, že sis třeba říkala, že bys byla pro to získání práce ochotná všechno obětovat, přestěhovat se, řekněme přemýšlíš o tom, tam kde práce je, třeba do Prahy nebo někam do zahraničí třeba.

... Tak do zahraničí to nevím, to jsem teda zas ještě tak nepřemýšlela, ale... ten jazyk jsem si nebyla tak jistá, že umím tak moc, že bych si teda našla tam ňákou práci, tak leda na ňákou brigádu, to snad jo... na ňákej čas, ale nějakou pořádnou regulérní práci to jsem si nemyslela. Spíš teda... spíš teda jako jet někam pryč, to bych asi čase odjela... ono tady vždycky když jsem tady něco dělala, nebo někomu pomáhala, tam jsem toho často chtěla nechat a nakonec jsem něco dokonce našla i tady... Já jsem pak dělala konkurz tady blízko Brna, že jsem se neomezovala teda jenom na to město...

A byla bys ochotná třeba i do budoucna přestěhovat se někam, třeba do Prahy? Třeba kdyby to zaměstnání tady nevyšlo a hledat si tam ubytování a podobně? Prostě přesídlit kvůli té práci?

Jo, asi jo, potřebovala bych mít ňáký peníze, abych si tam našla ňáký ten... no už by to mohlo... tady by už asi o ty peníze šlo, protože tam je to strašně drahý, protože... nájmy a všechno a to potom záleží, jestli bych tam vlastně reálně mohla vůbec žít. A ale asi do budoucna jo, člověk pak stou praxí... to už se mu hledá líp a v té Praze zvlášť... Takže bych možná odešla...

Můžeš mě ještě teďka říct, nebo můžem se ještě vrátit k tomu, jaký to bylo, když jsi po té škole šla na ten Úřad práce? Nebo jestli si pamatuješ jakýs měla pocity, jaký to bylo, co se tam dělo...

No tak ze začátku jsem to brala jako fakt, no že to prostředí je, jaký tam je, tak že tam prostě budu... však určitě trochu víš jak to tam vypadá, je to takový byrokratický prostředí, že jo, a takže to poprvé mně to nepřišlo divný, prostě jsem se tam byla zaregistrovat a pak už tam člověk musí chodit a tak a to je to takový nepříjemný prostě čekat tam, mezi těma lidma... na tak, někdy je to takový ubíjející, zároveň s tím, že ještě tu práci nenacházíš a oni pro tebe samozřejmě tady s tím tvým oborem žádnou práci nenašli, jo, jenom jako jsem potom měla tu stáž ňákou, co vlastně ani nevyšla. No tak ti úředníci jak kteří, prostě zas nemůžu říct, že by to

bylo jako obecně, nebo úplně špatný a všichni byli hrozní, ale je fakt, že tam převažovalo takový to nepříjemný prostředí... Že je to vidět, že je to nebaví ta práce, nebo že je to nezajímá nějak konkrétní člověk, že seš pro ně jenom nějaký případ a tak s tebou aji jednají. Tak je jedno... no tak je to taková degradace, že člověk nějak dodělá tu vysokou školu a myslí si, tak hurá mám vysokou a tak... a pak přijde na ten úřad a tam s tebou jednají jako se všema co tam chodí jo, jako všichni co jsou na dávkách nějak dlouhodoběji a tak, takže se přiřadíš k nim a oni prostě žádný rozdíl mezi tebou a jima třeba nedělají, tak je to takový nepříjemný. Že tě to... že jsem tam samozřejmě nechodila ráda, že jo, to ne. Připadala jsem si jak magor a oni se tak k tobě taky chovají.

Měla jsi z toho Úřadu práce nějakou konkrétní nabídku zaměstnání, nebo poslali tě na nějaký výběrový řízení?

Ne, ne, ne. Oni mě poslali jenom na tu stáž, jako v rámci toho, což jsem, teda pak odmítla, protože fakt to bylo hrozný a to nemělo žádnéj přínos nějak, to nemělo vůbec nic. To bylo úplně o ničem a hlavně jsem tam neměla vůbec vlastně co dělat. Takže to bylo takový, že jsem si říkala, co budu tady trčet, radši si budu dělat něco svýho, nebo budu nějak si sama hledat tu práci. Takže oni mě teda nic nenabídli. Jo, že já jsem si pak sama začala hledat i místa, který nebyly pro vysokoškoláky a to byl taky strašném problém. Že mám prostě vysokou školu, tak se mně vysmáli, že proč by mě měli brát, že jim pak stejně odejdu a radši vezmou nějakýho středoškoláka.

Takže chceš teda říct, že na v té tvé situaci se na ten pracovní úřad nešlo nijak spolehnout, spíš na tu vlastní aktivitu teda...

Tak jsem ani nečekala, že se bude dat spolehnout, že jo, tak s tím oborem, takže co hledat něco... nevim no, to nevim... jestli o to vlastně stojí ty firmy, víš... když jsem si hledala sama tak bylo vidět, že o to nestáli... Že nechtěli jaksi vysokoškoláka, jedinež že by to člověk zapřel a to nevim jak by to... to by možná z části šlo, ale to jsem nikdy teda... ale stejně to ti pak už stejně nepříde že máš nákou vysokou školu, to si předeš... jako úplnej magor.

Chceš teda říct, že nějaká euforie z diplomu pak teda záhy přešla...

No tak to jasně, ale samozřejmě, že ze začátku se cítíš – to je skvělý, tak jsem to dodělal, ty státnice, vždycky člověk se na to dlouho učí a píše tu diplomku a napíše ju a je hrozně šťastnej a připadá si, že něco dokázal, tak to tě teda velmi rychle přejde po těch pár měsících...

Tys teda několikrát zkusila sama jít na ty konkurzy, tak můžeš mě ještě říct, proč si třeba myslíš, že tě nepřijali, proč jsi vlastně byla neúspěšná, že jsi nepůsobila dost asertivně, nebo co myslíš?

Asi jak kde. Ono je to teda hrozně rozdílný, jak jsem vlastně dělala jenom to na ten úřad, pak jsem měla jít do těch komerčních a do těch neziskovém a všude je to trošku jiný to prostředí, no a třeba v těch firmách, to má dva, tři, čtyři kola třeba ten konkurz a tam se píšou psychotesty a dělají se tam zkoušky z angličtiny a dělají se tam pohovory a aji něco písemnýho, prostě je to, je to hrozně dlouhý a vlastně člověk se může dostat až skoro na konec, což jsem se třeba často dostávala a pak mě vyřadili. Oni se tam asi pak rozhodnou mezi dvojka třema, který člověk je lepší... a ta moje angličtina třeba v těch firmách byla taková, no nevim... Taková pasivní v něčem a možná že jsem nepůsobila pro ty firmy

asertivně, že, ani taková asi nejsem. Už to jsem vlastně říkala na začátku, já jsem v těch firmách vlastně ani moc pracovat nechtěla a oni to možná poznali, že ta moje motivace, to oni se hrozně ptají, kam jsem dělala třeba konkurzy jinam a ta firma chce vědět, že taky zapadneš do toho kolektivu jejich. Tam znám spoustu lidí, kteří třeba aji začali pracovat v nějakým... a po krátké době je třeba vyhodili, protože jim připadlo, že do toho kolektivu nezapadají. Takže tam hraje roli strašně moc různých okolností a je pak těžký abys byl dobrej jakoby ve všech a zrovna jim padl do oka nebo tak.

Když jsi teda zmínila ten kolektiv, můžu se tě ještě zeptat, jaký myslíš, že jsou představy těch firem, jak by se ti lidé v tom kolektivu měli chovat, můžeš to třeba konkretizovat, jakého druhu byly ty výhrady.

Tak oni ti ty výhrady samozřejmě nikdy v té firmě neřeknou nebo tak třeba někdy... Tak ono v těch firmách ono je to tak, že oni chtěou na jednu stranu, aby člověka měly co je hrozně kreativní a sebevědomý jo, prostě to de si myslím hodně o to, jak člověk se prezentuje na venek, takže nesmíš mít žádněj stres prostě z toho pohovoru... No v těch firmách chtěou, aby člověk měl takový to nadšení, jako pracovat pro tu firmu a takový jako být nadšenej pro cokoliv, což samozřejmě nevím jestli někdo takovej je, já taková teda vůbec nejsem, to je problém. Nebo problém, no, to vlastně ta kamarádka jedna vlastně co vystudovala sociologii a hledala si tam práci v nějaké té firmě na výzkum trhu, přímo nějaký statistický metody tam používali a když tam přišla, tak jí vlastně říkali, na tady od vás z té sociologie už bylo tolik lidí ale vás tam vychovává ten Keller jo a vy se sem pak vůbec nehodíte...(smích)...tak to je přesně takovej ten rozpor, že z té vysoké školy, máš to myšlení trošičku jinačí než pak potom v té komerční firmě už to musíš zaměřit teda...jiným způsobem a na ty prachy a vymýšlet ty strategie a už se nehledět vpravo vlevo. Tak to bylo takový výstižný no.

Tak jo, to je skutečně zajímavý a co třeba já neví, když si představíš nějakěj kolektiv, kde tobě by se líbilo pracovat, nějakěj ideální, jakej by třeba byl, nebo...

Hm, já nevím, to je strašně těžký...ideální kolektiv. No já jsem chtěla pracovat spíš v těch neziskovkách, tam mě přišlo, že ti lidí víc to dělají, orotože je to nějak, nějak naplňuje vnitřně, že chtěou třeba někomu pomáhat, nejde jim jenom o to získat, nebo prostě vydělat si nějaký velký prachy a tak. A je to takový volnějši, svobodnějši, mí to přijde. Než prostě v těch komerčních firmách, kde musíš prostě jezdit na ty nějaký víkendy volný a to sdružovat se s těma ostatníma a je to takový umělý no, a tak se měl jako vždycky zdálo, že lepší by to bylo v těch neziskovkách. Ale teďka když třeba někde su, tak poznávám. Že je to třeba trochu jinak, že všude je něco. Že ten koliktiv si nevybereš asi, nevím, někdy je lepší být možná na volné noze, ty lidi jsou prostě furt stejní a nevyměníš je...a samozřejmě, nějak se to mění trochu, ale musíš se umět přizpůsobit, různým kolektivům, no.

Jestli jsi taky přemýšlela jestli ti vlastně vyhovuje ta práce v kolektivu...třeba by se ti hodila víc nějaká práce soukromá, kde bys pracovala jako sama za sebe...

No, tak to zas nevím, jako sama za sebe. No tak mě to baví jako setkávat se s lidima, akorát, když nějak ten kolektiv by se ti nelíbil, tak je hrozně blbý, chodit každej den, mezi lidi, co ti nevyhovujou. Mně by vyhovovala nějaká pestrá práce a v těch neziskovkách, tam se pořád potkáváš s novejma lidima, takže tam se to trošku střídá. Když bych byla v kolektivu, kterej by mě vyloženě nevyhovoval, tak věřím, že to může být pro někoho opravdu důvod třeba změnit práci...protože na tom strašně záleží...ale tak z části, já su teďka tak z části spokojená, takže, že mně to docela vyhovuje, sou tam nějaký takový rozpory, lidi ti vždycky nesednou všichni a je to takový náročný tam vytvářet nějaký ty vazby, když zrovna třeba nemáš chuť. No

tak, no, asi je to takový všude. Když však člověk pracuje sám, tak je pak úplně izolovaný. Mám kamaráda co je grafik a ten je na volné noze a teďka mu holka odjela do Skotska tak prostě sedí sám doma a je tam jak vůl v plotě... (smích)... jak mi napsal, že... Takže ono je asi vždycky lepší někde být mezi lidmi, no...

Ještě mě teď napadlo, teda jestli to taky tak vnímáš, mám takovej pocit z toho že v té tvé profesi, nebo v tom vzdělání jaký máš, vlastně ty zaměstnání jsou většinou kolektivní, že asi? Je to dost o komunikativnosti...

No určitě, určitě, je to o tom... určitě a vůbec učit se nějaký novou věc, protože ve škole tě nic nenaučí a nemáš něco co bys mohl sám prodat, já nevím, sám za sebe, takže vždycky se musíš někde něco učit, nevím tam možná by to šlo, nevím tak co bych mohla dělat úplně sama, tak možná někde psát do něčeho, dělat žurnalistiku, to bych teoreticky mohla, ale taky to není lehký prostě dostat se do nějakých novin, jo.

Ještě mě teďka napadá, když srovnáš svoje zkušenosti a to co teďka víš, tak šla bys znovu na takovouhle školu, nebylo by třeba jednodušší studovat něco jiného...

To je ale hrozně těžký, tak asi bych nešla... to nemůžeš jako... v těch osmnácti letech tu zkušenost prostě nemáš. Já jakoby, než si dělat něco, co tě v tu dobu naplňuje a baví a to jsem nějak dělala, jenže těžko se donutíš v osmnácti říct si racionálně, jo, tohle mně na nic nebude, budu dělat třeba biologii nebo medicínu, když víš, že ti to třeba nejde a nebaví tě to, nebo že to prostě dělat nechceš. Takže z tohoto současného mého pohledu bych to nedělala, ale chápu lidi, kteří to prostě dělají, no... těžko jim to rozmluvit, že jo...

Takže i v průběhu toho studia, tys to ani moc nechápala jako přípravu na budoucí povolání?

No to je pravda, já sem se měla spíš v průběhu toho studia dostat někde do nějaké neziskovky, někde dělat dobrovolníka. Aby už člověk někde měl nějaký zázemí a až tu práci bude hledat, tak aby měl nějaký zkušenosti... aby mohl říct, že teda někde už dělal... a spíš jako tu školu brát jako takovou zábavu a řešit co dál a vedle toho se snažit dělat i nějaký jinou věc, protože ten čas je na té škole, prostě co si budem vykládat... já jsem se prostě snažila málo. nebo být nějak tak sebevědomější, zkusit třeba někde psát nebo něco...

Ještě bych se chtěl vrátit k tomu, jak jsi to vnímal tu svou nezaměstnanost po škole z hlediska kontextu celého tvého života. Byla jsi si jistá, že je to jenom přechodná epocha, nebo ses třeba bála, že už si tu práci nikdy nenajdeš?

No tak jáda, co si myslíš, jako, že budu nadosmrti nezaměstnaná, kdo by mě živil, to sem si nikdy samozřejmě nemyslela. No tak leda, že člověk to může vyřešit tím, že třeba, jako ženská půjde na mateřskou... tak... ale já jsem vlastně... no to je druhá věc, že jsem měla partnera ale pak jsme se tak vlastně rozešli. Možná tomu i napomohla i ta moje nezaměstnanost dlouhodobá, ale... samozřejmě, to mě vůbec nenapadlo, že bych byla nezaměstnaná třeba celý život... Já jsem pořád doufala, že něco najdu a pak jsem si říkala, že kdyby ne, tak že bych už šla teda opravdu jinam, nebo vzala nějaký takový místa už hodně podřadný. Nakonec se něco našlo, takže tak.

Takže jsi byla přesvědčená, že je to jen přechodná doba než se ti podaří se na ty svoje nohy postavit...

No tak doufala jsem... V podstatě chápu, že pro tu ženskou je to taková cesta, že může odejít na tu mateřskou... tak ale v té době to jako nebyla pro mě ... nějaká alternativa, já jsem prostě doufala, že tu práci najdu.

A když teda mluvíš o té alternativě, jak říkáš, jestli se teda ještě můžem vrátit, ty jsi měla nějaký partnerský problémy když jsi byla nezaměstnaná? Partner měl nějaký výhrady? Jestli teda o tom chceš mluvit...

Jo, no tak... my jsme se už potom teda rozešli, nebo vlastně nerozešli jsem se, jako na to, to bylo až potom, ale vlastně během toho, tak bylo to takový hodně nepříjemný, jo, protože nebylo to o tom, protože on by něco měl, nebyl byl proti, ale on samozřejmě práci měl a vlastně taky nějak dodělával školu a už v rámci školy on někde začal jako učit a to no, takže on pracoval a měl i nějak svoje prostě volnočasové aktivity a takový a byl takovej hodně aktivní. A tak to bylo prostě hodně nepříjemný, že já jsem furt seděla někde doma, nebo hledala tu práci, nebo třeba i neměla čas a tak různě. No a tak spíš ty konflikty vznikaly, já nevím, asi tak samovolně, ne že by... jeden z nás... no spíš asi já jsem byla... v Niké hrozná depresi a to se pak prostě projeví, projevilo i v tom vztahu, no že ty naše konflikty pak nějak narůstaly a těžko říct čím víc to byla vina... no jestli, jestli prostě jeho, že... nebo moje že spíš... nebo jsem možná vytvářela takovou pesimistickou atmosféru... a... tak on mi nijak, no no by mi aji i třeba chtěl pomoci, ale samozřejmě, že to moc nešlo. Takže to bylo hodně nepříjemný, no... To se v tom vztahu odrazilo... Když on prostě ty svoje věci měl a tak... ty sedíš doma a on něco dělá, co ho baví, to samozřejmě mezi nám prohlubovalo nějaké konflikty, no...

Ale jak jsi vlastně říkala, tak jsi v té nezaměstnanosti na tom partnerovi závislá nebyla...tys teda bydlela u rodičů...

Né né, to ne, my jsme spolu nebydleli a tohle... hm... tak spíš to byla taková propast... a že to, vlastně on tu práci měl a měl věci, který ho baví a já jsem furt jak blbec něco hledala a připadala jsem si jak blbec, takže to ti pak asi moc nepomůže...

A můžem třeba teďka se podívat na to, když teď už teda to zaměstnání máš jestli seš třeba nějak sebevědomější?

Tak určitě... to asi člověk, když je nezaměstnaný tak pozná, že ta práce je takovej základ, jo, v tom životě, že na tom jakože, že na tom všechno stojí, jo že prostě sice můžeš mít nějaký vztah, ale i když člověk nechce budovat si kariéru nějak prvoplánově, tak to prostě je to takovej smysluplný, tak to vypadá, jakože je to nejdůležitější věc, jako v těch vztazích, já nevím, je to takový že, když ji nemáš, tak se to pak odráží ve všem... že i v tom tvém sebehodnocení a to pak když ty se nízko hodnotíš, tak tě hodnotí nízko třeba i ti ostatní a kdyby ne, tak tobě to tak přijde. Takže pak je to takový nepříjemný, ale spíš asi ty to vyvoláváš, já nevím jako do jaké míry ti lidi si to jako myslí, tak oni tě samozřejmě litují, no... A to ti vadí, takže se s nima pak ani nestýkáš radši moc a... protože je ti to nepříjemný, takže samozřejmě tě to asi nějak izoluje... To jo, to je lepší už dneska samozřejmě...

Co třeba ostatní vztahy, třeba s přáteli, změnilo se tam něco?

No, já nemůžu říct, že bych vyloženě ztratila nějaký přátele při té nezaměstnanosti, to se tak zase nedá říct, ale už mě třeba dneska nedělá problém se s lidma vídat... a máš se o čem bavit

taky, jo, že co máš vykládat, že seš nezaměstnaná, takže prostě můžu mluvit o své práci. Navíc o čem lidi mluví když, já nevím, když je ti těch dvacet šest, tak všichni mluví většinou o své práci, nebo o vztazích... Takže už jsem to tak asi obnovila, mám kamarády i ty starý, ne že bych je úplně stranila, ale už se jich tak nestraním, protože mně přijde, že já jsem se jich spíš stranila, než oni mě.

Můžeš se třeba pokusit o nějaký takový shrnutí, jestli můžeš říct co tak celkově pro tebe nezaměstnanost znamená? Jestli to můžeš třeba nějak pár větama říct...

No, tak, to je jako takový těžký to jako takhle nějak definovat... No v každém případě asi člověk si uvědomí, jak fakt je ve společnosti ta práce hrozně vysoce hodnocená jako nějaká kvalita, jako prostě nějaká věc, že jsem si to dřív třeba nemyslela, že jsem si třeba říkala, že v životě jsou důležitější věci a tak a ne nějaká kariéra, jakože profesní, a tak, ale potom, když tu práci nemáš, tak potom zjistíš, že bohužel je to tak... to tak je, že je to něco základního. Ať už tě to třeba baví, nebo nejseš tam nějak spokojenej extra v té práci, tak pořád práci, pořád něco máš. Mně to přijde, že mě to tak vyřazuje z té společnosti, jo, to že člověk prostě sám tu práci nemá a seš jako hrozně mimo a fakt ztrácíš třeba hlavně kvůli sobě, ne ani tak kvůli těm ostatním lidem, ale ztrácíš tu návaznost na to okolí a ty kamarády nějak, protože oni... spíš jakože nemáte o čem mluvit. Nemáte něco, co vás spojuje... člověk je najednou hrozně sám... no

Kdybys někomu, kdo se v této problematice nevyzná, měla vysvětlit co to obecně znamená...

No tak ty ekonomický tlaky já jsem moc nevnímala, protože jsem nějak měla to zázemí, ale je to takovej pocit takové deprese, tě to uvrhne někam, kdes prostě nikdy být nechtěl a nějak tě to vyřazuje odněkud...

Každopádně můžeš mi ještě říct jestli tě k tomuto tématu napadá ještě něco podstatného, co bys mi chtěla říct? Někej detail třeba...

Hm...já nevím, tak je to taková ta nejistota, to mě tak přijde, že i když třeba teďka tu práci mám třeba v té neziskovce, oni třeba nějak fungují, ale taky se to nějak mění ty vztahy těch lidí, jo že, ta neziskovka funguje na grantech, takže když grant není, tak musí propouštět zaměstnance a celý to třeba zkrachuje, vlastně, i když nad tím člověk takhle nepřemýšlí, tak je to pořád strašně nejistý ta práce a ...jako bojím se toho no, že si budu muset zase jednou něco někde hledat...a že to zas bude potom podobný, i když zase si říkám, že člověk už nějakou tu praxi má, ale ...nevím, no možná to pořád tak trochu hrozí...

Chceš říct, že je to teda reálná možnost, s kterou musíš počítat do budoucna?

A tak člověk tak nepřemýšlí prostě v současnosti, prostě pracuješ, ale jako i to, že třeba si říkám, že jednou třeba nechci v té neziskovce zůstat pořád, to je nějak zaměřený, přemýšlím, že bych šla zkusit ještě něco jinýho, takže jsou tady zároveň ty možnosti, že bych něco chtěla vyzkoušet, ale zároveň možnost to ztratit...

Tak to je možná už tak všechno, akorát bych tě chtěl ještě požádat, jestli bys mi mohla říct, jestli se ti o tom mluvilo dobře, nebo ti byly ti byly některé otázky nepříjemné?

Ne tak to mně nevádí si o tom popovídat, prostě už je to za mnou, možná kdybys mě požádal v té době a chtěl se se mnou bavit v té době, když jsem byla nezaměstnaná, tak bych se s tebou možná nebavila...protože to už bych si připadala úplně strašně blbě a hloupě, že su

nezaměstnaná a ještě se o tom chce někdo se mnou bavit...sama nevím, třeba by mně to naopak pomohlo, že bych si měla s kým povykládat, ale asi bych, to bych tě asi odmítla, ale teď už je to jenom nějaká minulost a to mně tak nějak nevadí...

Dobře, děkuju ti za rozhovor...

Děkuju za rozhovor